

Evropa za nas

Vsebina

- 3 Praznovanje 25-letnice
organizacije „Evropa za nas“**
- 5 Novice iz Evropske unije**
- 11 Novice o samozagovarjanju**
- 19 Podprto odločanje:
kaj je to in zakaj je pomembno**
- 20 Opomba urednika**
- 22 Pravica do lastnega odločanja**
- 25 Kaj se mora spremeniti: težave**
- 27 Kaj se mora spremeniti: rešitve**
- 29 Primeri podprtega odločanja v Evropi**
- 32 Kaj lahko storite**
- 33 Slovar**

Praznujemo 25 let organizacije „Europe for Us“

Letos praznujemo 25 let organizacije »Europe for Us«!

Revija »Europe for Us« je začela izhajati novembra 2001.

„Europe for Us“ je revija, napisana v enostavnem jeziku.

Revija »Europe for Us« izhaja štirikrat letno.

Revija »Evropa za nas« obravnava teme, ki so pomembne za ljudi z intelektualno motnjo ter prinaša novice o samozastopništvu iz vse Evrope.

Prva številka revije »Europe for Us« je izšla izključno v angleščini.

Kasneje je revija »Europe for Us« izhajala v več jezikih:

- francoščini
- nemščini
- španščina
- romunščina
- madžarščina
- italijanski
- nizozemščina

V počastitev 25-letnice organizacije Europe for Us

dodajamo nove jezike:

- švedščina
- češčina
- slovenščina
- ukrajinščina
- portugalščina

Europe for Us bo objavljala tudi več zgodb o samozagovornikih.

Če imate zgodbo, ki jo želite deliti, Prosimo, pošljite nam e-pošto

na naslov comms@inclusion.eu.

Novice iz Evropske unije

Konferenca o invalidnosti na Cipru

V maju je potekala konferenca o **podprtem odločanju**.

Hadja Lahbib, **evropska komisarka za enakost**,
je predstavila nove spremembe v **Evropski strategiji za invalide**.

Udeleženci konference so razpravljali o tem, kako
podprto odločanje lahko pomaga ljudem z intelektualno motnjo:

- da so bolj samostojni,
- da razumejo zapletene informacije,
- in da se v celoti vključijo v družbo.

Vladni uradniki iz Malte, Irske in Španije so spregovorili o
o tem, kaj v svojih državah počnejo na področju podprtega odločanja.

Sporazum o zaščiti odraslih v vsej EU

Svet **Evropske unije** in **Evropski parlament** sta se dogovorila o novih pravilih glede **pravne sposobnosti**.

Ta pravila veljajo za primere, ko oseba z omejeno pravno sposobnostjo potuje iz ene države v drugo državo v Evropski uniji.

Pravila so namenjena temu, da bi potovanje in selitev v druge države v Evropski uniji olajšala osebam z omejeno pravno sposobnostjo.

Osebe bodo lahko pridobile spletni dokument, ki prikazuje njihov pravni status. Pravila prav tako določajo, da je treba osebo zaslišati, preden se sprejme odločitev o njenem življenju.

Pravila prav tako določajo, da je treba informacije o osebah, ki potrebujejo podporo, je treba izbrisati. To je dobro, ker ščiti zasebnost ljudi.

Litva si prizadeva za spremembo zakonodaje na področju podprtega odločanja.

Leta 2024 je Litva spremenila zakonodajo, da bi podprto odločanje vključila v sistem podpore.

Litovska vlada se je pogovarjala z mnogimi ljudmi po vsej državi, da bi ugotovila, kako zakon uveljaviti v praksi.

Razvijajo se nova orodja in storitve za podprto odločanje so v razvoju.

Vendar nekateri zakoni še vedno omejujejo pravico do odločanja.

Zato vlada razmišlja o še več sprememb v zakonodaji, da bi ljudje z intelektualnimi motnjami imajo večji nadzor nad svojim življenjem.

Čeprav so potrebne še dodatne spremembe, je dobro, da Litva napreduje v pravo smer!

Konferenca »Evropa v akciji«

Konferenca »Evropa v akciji« je potekala maja 2026 v italijanskem mestu Vicenza.

»Europe in Action« je konferenca, ki jo jo organizacija Inclusion Europe prireja vsaki dve leti.

To je konferenca za osebe z intelektualno motnjo, njihovih družinskih članov ter organizacij, ki se zavzemajo za pravice ljudi z intelektualno motnjo v Evropi.

Letos se je konference »Europe in Action« udeležilo več kot 500 ljudi.

Udeleženci konference so razpravljali o številnih različnih in pomembnih temah.

Na primer o tem, kakšna je dobra podpora.

O težavah, s katerimi se ljudje z intelektualno motnjo in njihove družine vsak dan soočajo.

In o tem, kaj države in organizacije počnejo za rešitev teh težav s podporo ljudem z intelektualno motnjo.

Generalna skupščina Inclusion Europe

Inclusion Europe je imela generalno skupščino.

Generalna skupščina je srečanje, na katerem se zberejo vsi člani Inclusion Europe in sprejemajo pomembne odločitve.

Člani organizacije Inclusion Europe so pozdravili novo predsednico.

Ime ji je Jeanne Nicklas-Faust.

Za člane upravnega odbora organizacije Inclusion Europe:

- Olena Melnyk iz Ukrajine.
- Roberto Speziale iz Italije.
- Ashley Ryan iz Škotske.
- Rosa Couto iz Portugalske.

Inclusion Europe se je pridružilo 3 nove članske organizacije:

- Inclusion Armenia
- Keystone Moldova
- PIAM

PIAM je nacionalna organizacija za samozagovorništvo iz Italije.

Novice o samozagovarjanju

EPSA ima novega člana usmerjevalne skupine!

Ellis Jongerius je bil aprila izvoljen za člana usmerjevalne skupine Evropske platforme samozagovornikov.

Evropska platforma samozagovornikov se skrajšano imenuje EPSA.

EPSA združuje organizacije in skupine za samozagovorništvo, ki so članice Inclusion Europe.

Upravni odbor EPSA sestavlja 5 samozagovornikov, ki se med letom sestajajo, da se posvetujejo in sprejemajo odločitve o delu EPSA.

Ellis Jongerius je že vrsto let samozagovornik.

Ellis je direktorica organizacije LFB.

LFB je organizacija za samozagovorništvo na Nizozemskem.

Ellis je dejal:

»Življenje z intelektualno motnjo prinaša številne izzive.

Ti izzivi se ne ustavijo na meji Nizozemske.

Skupaj lahko v Evropi dosežemo več.«

Prvi člani z intelektualno motnjo izvoljeni v upravni odbor Evropskega foruma za invalidnost.

Soufiane El Amrani in Joachim Busch sta postala prva oseba z intelektualno motnjo, ki sta bili izvoljeni v upravni odbor Evropskega foruma za invalide.

Evropski forum za invalide je organizacija, ki zastopa ljudi z različnimi invalidnostmi iz vse Evrope.

Evropski forum za invalide se včasih skrajšano imenuje EDF.

Soufiane El Amrani je bil v upravni odbor EDF nominiran s strani organizacije Inclusion Europe.

Soufiane je bil izvoljen za predstavnika evropskih organizacij invalidov.

»Želim, da bi bile informacije lažje berljive in izboljšati dostopnost ter udeležbo.

Moja druga velika prednostna naloga je, da Evropa preneha nameščati ljudi v ustanove.

Vsakdo mora imeti možnost živeti v svojem domu in v skupnosti, tako kot vsi ostali.«

Soufiane El Amrani

Joachim Busch je bil v upravni odbor EDF imenovan s strani nemškega sveta za invalide.

Joachim je bil izvoljen kot predstavnik nacionalnih organizacij invalidov.

Oba zagovornika pravic invalidov sta bila izvoljena na generalni skupščini Evropskega foruma za invalide na Cipru maja 2026.

»Vesel sem, da sem bil izvoljen
in da lahko prispevam s svojimi izkušnjami.«
Joachim Busch

Zagovornik s Irske zastopa ljudi z intelektualno motnjo na Forumu za mladinsko politiko

Tamara Byrne se je udeležila dialoga o mladinski politiki v Bruslju.

Tamara Byrne je samozagovornica iz Irske.

Dialog o mladinski politiki je srečanje, ki ga organizira Evropska komisija in na katerem se mladi srečajo z enim od evropskih komisarjev.

Na tem srečanju »Mladinski dialog« se je zbralo 20 mladih z invalidnostjo, na tem srečanju v okviru Mladinskega dialoga, da bi razpravljali o:

- zaposlitev,
- samostojno življenje,
- dostop do digitalnega sveta,
- in enakopravno sodelovanje v skupnosti.

Tamara Byrne se je pogovarjala z Hadjo Lahbib, evropsko komisarko za enakost.

Tamara je spregovorila o pomenu zaposlitve.

Povedala je, da je veliko invalidov še vedno izpostavljenih tveganju revščine, in da ljudje z intelektualno motnjo potrebujejo enake možnosti za zaposlitev kot vsi ostali.

Tamara je pozvala k večji podpori za invalide in delodajalce.

Povedala je, da morajo imeti invalidi možnost delati in zaradi tega ne smejo izgubiti invalidskih nadomestil.

Samozagovornica iz Romunije zastopa ljudi z intelektualno invalidnostjo na Mladinskem forumu o športu

Andrea Herbei je samozagovornica in sopredsednica organizacije Ceva de Spus, romunske organizacije za samozagovorništvo.

Andrea je tudi košarkarica na invalidskem vozičku.

Andrea se je srečala z Glennom Micallefem, evropskim komisarjem za mladino, šport in kulturo, v Bruslju maja 2026.

Srečanje je potekalo v okviru dialoga z mladimi.

Dialogi z mladimi združujejo mlade z evropskimi odločevalci.

So priložnost za mlade, delijo svoje ideje in izkušnje.

Andrea se je pridružila 25 ljudem iz vse Evrope in se pogovarjala o prihodnosti športa.

Andrea je govorila o pomenu športa za ljudi z intelektualno motnjo.

Andrea je povedala, da šport ljudem pomaga graditi samozavest, sklepati prijateljstva in se počutiti kot del svoje skupnosti.

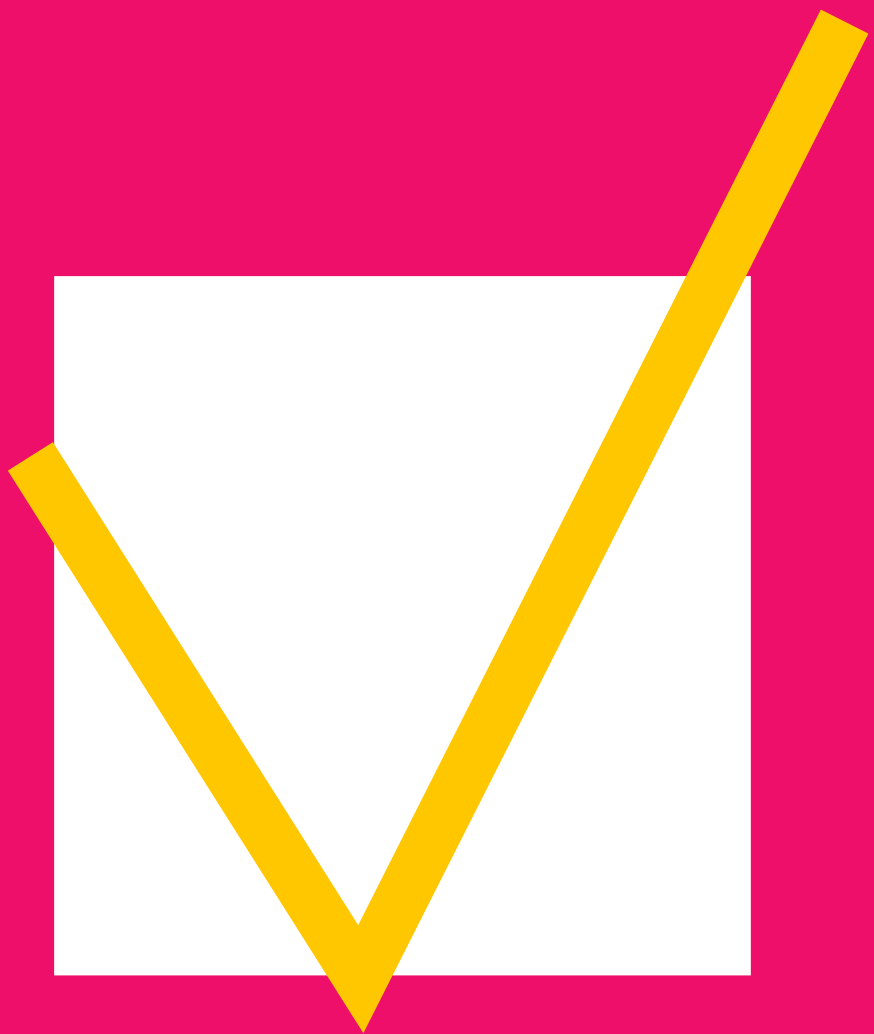
Andrea je prav tako povedala, da milijon ljudi z intelektualno motnjo še vedno živi v ustanovah po vsej Evropi.

»Vsi si želimo polno življenje v skupnosti«

Andrea Herbei

**Podprto
odločanje:
Kaj je to in zakaj
je pomembno**

Opomba urednika

Življenje je polno odločitev.

Kaj naj oblečem?

Kje želim živeti?

Za koga želim glasovati?

Nekatere odločitve so velike, druge pa majhne.

Nekatere odločitve so lahke, druge pa težke.

Ko se moram odločiti za nekaj težkega, vprašam nekoga, ki mu zaupam.

Vprašam svojo družino ali prijatelje.

Vprašam tudi svojo podporno osebo.

Postavljam vprašanja in si vzamem čas.

Šele potem se odločim.

To je povsem normalno.

Vsakdo včasih prosi za podporo.

A nekateri menijo, da ker imam intelektualno motnjo,
ne morem samostojno odločati.

To ni res.

Odločitve o naših življenjih so v naših rokah.

To je naša pravica.

Kljub temu se mnogi med nami soočajo z ovirami.

Informacije niso vedno lahko razumljive,

odločevalci ne govorijo vedno jasno.

Nekateri ne poslušajo, kaj si želimo.

Ne potrebujemo, da drugi prevzamejo nadzor nad našim življenjem.

Potrebujemo ljudi, ki nam nudijo pravo podporo.

Takrat, tako kot vsi ostali, sami odločamo o svojem življenju.

Soufiane El Amrani

Pravica do lastnih odločitev

Ljudje vsak dan sprejemajo odločitve.

Samostojno odločanje je pomembno.

Pomaga nam rasti ter gradi samozavest in neodvisnost.

Odločanje je pravica.

Vendar v mnogih evropskih državah ljudem z intelektualno motnjo ne smejo sami odločati.

To pogosto pomeni, da jim je odvzeta **pravna sposobnost**.

Pravna sposobnost pomeni, da zakon priznava tvoje odločitve.

Ko vaše odločitve niso priznane,

to pomeni, da vam je onemogočeno:

- uporabljati svoj denar,
- odločanja o vašem zdravstvenem varstvu.
- izbire, kje in s kom boste živeli
- glasovanja.

Ko se to zgodi, sodišče odloči,

da bo nekdo drug sprejemal odločitve za vas in o vas.

Ta oseba se imenuje »**skrbnik**«.

Skrbnik odloča o vašem denarju, vašem domu, vašem zdravju
in drugih pomembnih vidikih tvojega življenja.

Ko imate skrbnika, ste »**pod skrbništvom**«.

Nekateri pravijo, da to ščiti ljudi z intelektualno motnjo.

Vendar to ni zaščita, če ti odvzame pravice.

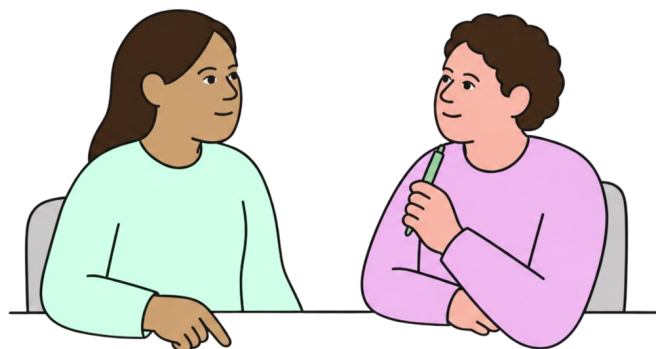
Imeti skrbnika je lahko problem, ker vodi do **namestniškega odločanja**.

Namestniško odločanje pomeni, da nekdo odloča namesto vas
in ne upošteva tvoje odločitve.

Ko prejmete podporo od nekoga, ki:

- jasno razlaga stvari,
- vam svetuje, če ga za to prosite,
- vam pomaga izraziti, kar želite,
- spoštuje vašo odločitev,

se to imenuje **podprto odločanje**.

Ta oseba se imenuje podpornik.

Vaš podpornik naj bo nekdo, komur zaupate.

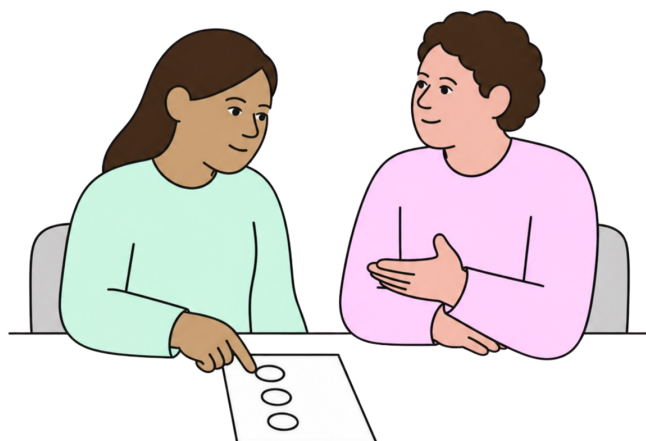
Vaš podpornik je lahko prijatelj, družinski član ali izvajalec storitev.

Pomembno je, da je to nekdo, ki spoštuje vašo odločitev.

Tudi če se vaša odločitev razlikuje od njegovega nasveta.

Podporniki vam lahko pomagajo pri:

- kako porabljeni svoj denar
- Glasovanjem.
- Poroko in družino.
- Kje živeti.
- Katero delo naj si izberete.

Nekateri ljudje za sporazumevanje ne uporabljajo besed.

Namesto tega lahko uporabljajo geste, zvoke, izraze obraza ali kažejo na slike.

Ljudje, ki za sporazumevanje ne uporabljajo besed, imajo enako pravico do odločanja kot vsi ostali.

Nekateri ljudje morda potrebujejo več časa za sprejem odločitve.

Osebe, ki jim nudijo podporo, morajo razumeti, kako ta oseba komunicira, in spoštovati njene želje.

»Moramo biti pogumni in se zavedati, da so naša mnenja pomembna!

Mi smo strokovnjaki za svoja lastna življenja.

Vemo, kakšno podporo potrebujemo!»

Samozagovornik iz Madžarske

»Zdaj sem jaz tista, ki odloča, s kom in kam grem ob vikendih.

Prej so drugi odločali namesto mene.»

Samozagovornik iz Španije

Kaj se mora spremeniti: težave

Podprto odločanje deluje.

Ampak le, če države poskrbijo za ustrezne mehanizme.

To ni vedno tako.

Včasih:

1. Podpora ni povsod enaka.

Na nekaterih področjih, kot so zdravstvo, stanovanjska politika in bančništvo, zakon ne deluje tako, kot bi moral.

Podprto odločanje pa se ne uporablja.

V **Nemčiji** nekateri zdravniki za soglasje zaprosijo le tvojega skrbnika.

To je problem.

Ko zdravniki ne govorijo neposredno z vami, ne morejo vedeti, kakšna je vaša odločitev.

2. Podporniki niso usposobljeni.

Ne vedo:

- kaj je podprto odločanje
- Kako jasno komunicirati.
- kakšne so pravice oseb z intelektualno motnjo.

Na **Švedskem** se podporniki včasih obnašajo kot skrbniki.

To pomeni, da odločitve sprejemajo sami,
namesto da bi poslušali osebo in jo podpirali pri sprejemanju
lastno odločitev.

3. Ni dovolj podpornikov ali storitev.

Ko se to zgodi, je težko najti dobro podporo.

Na **Madžarskem** je več ljudi, ki potrebujejo podporo,
kot storitev, ki to podporo zagotavljajo.

4. Družine oseb z intelektualno motnjo nimajo dovolj informacij.

Ko se to zgodi, družine ne razumejo,
kaj je podprto odločanje in kako ga uporabljati.

5. Ljudje menijo, da podprto odločanje ni primerno za vse.

Nekateri menijo, da podprto odločanje ne deluje za ljudi z večjimi
potrebami po podpori.

V **Švici**, ko zakon določa, da ne morete sprejemati odločitev,
ti odvzame pravno sposobnost.

To se pogosto dogaja ljudem z večjimi potrebami po podpori.

Kaj se mora spremeniti: rešitve

Da bi zagotovili, da podprto odločanje deluje za vse,
je pomembno, da se države spremenijo.

Države morajo:

1. spremeniti zakone.

Države morajo spremeniti svojo zakonodajo
tako, da bodo lahko ljudje z intelektualnimi motnjami sami sprejemali
odločitve
in imajo na voljo vse potrebne informacije.

Zakon mora zagotoviti, da je podprto odločanje:

- na voljo vsem,
- enostavno dostopen,
- cenovno dostopno
- in upošteva želje posameznika.

2. Zagotovite finančna sredstva za podporo.

Vlade morajo zagotoviti sredstva za kakovostno podporo
da bo sprejemanje odločitev delovalo.

Denar naj se uporabi za:

- usposabljanje podpornikov
- Pripravo informacij, ki so enostavne za branje.
- Podporo skupinam za samozagovorništvo.

3. Zaupajte ljudem z intelektualno motnjo, da bodo sami sprejemali odločitve.

Ljudje z intelektualno motnjo so strokovnjaki za svoje lastno življenje.

Ljudem z intelektualno motnjo je treba zaupati, da vedo, kaj je zanje najboljše.

Ljudje z intelektualno motnjo lahko včasih sprejmejo napačno odločitev, tako kot vsi ostali.

Delati napake je del vsakdanjega življenja.

Ljudje se učijo iz svojih napak in odločitev.

Delanje napak ni razlog za odvzem pravic.

Primeri podprtega odločanja v Evropi

Vedno več držav se zaveda, da morajo uporabljati podprto odločanje.

V nekaterih državah prihaja do pozitivnih sprememb:

Zakonodaja se spreminja, da bi se ponovno vzpostavila pravica do odločanja.

Irska je spremenila svojo zakonodajo leta 2023.

Zdaj lahko ljudje izberejo nekoga, ki mu zaupajo, da jim pomaga pri sprejemanju odločitev.

Tudi **na Cipru** potekajo spremembe.

Vlada namenja sredstva za podporo ljudi z intelektualnimi motnjami.

Poljska in Italija izvajata projekte, ki:

- krepijo podporo v skupnostih.
- omogočajo lažji dostop do informacij
- omogočajo vajo sprejemanja odločitev v vsakdanjem življenju
- krepijo samozavest ljudi z intelektualno motnjo.

Ti projekti zagotavljajo dostopne informacije in podpirajo skupnosti.

Izobraževanje ljudi o sprejemanju odločitev

1. Sodniki

Na **Madžarskem** je usposabljanje sodnikov jim je prineslo praktične izkušnje pri razumevanju podprtega sprejemanja odločitev.

V **Španiji** so smernice za sodnike pomagale pri pravilni uporabi novih zakonov in spoštovanju pravne sposobnosti pri sprejemanju odločitev.

»Usposabljanje mi je bilo zelo všeč; dalo mi je drugačen pogled na stvari. Zlasti pomembno je bilo, da so imele besedo tudi osebe s posebnimi potrebami.«

Sodnik iz Madžarske

2. Podporniki in družinski člani

Usposabljanje za podpornike in družinske člane je pomembno.

Usposabljanje jih nauči, kako vas podpirati v vsakdanjem življenju in pri sprejemanju odločitev.

Na **Češkem** in v **Bolgariji** je usposabljanje podpornikom pomagalo:

- bolje komunicirati
- razumeti, kaj ljudje potrebujejo
- razumeti, kaj je podprto odločanje
- naučiti se zaupati ljudem z intelektualno motnjo.

Ljudje z intelektualno motnjo imajo večji dostop do jasne informacije za sprejemanje odločitev.

Na **Švedskem** in v **Nemčiji** imajo ljudje z intelektualno motnjo
imajo dostop do informacij, ki so enostavne za branje, o:

- svoje pravice
- kaj lahko stori skrbnik.
- Kaj skrbnik ne sme storiti.
- Kako zamenjati skrbnika.
- Koliko stanejo stvari.

Inclusion **Czechia** je pripravila nove, lahko berljive priročnike
o vsakdanjih temah, ki ljudem pomagajo razumeti:

- svoje pravice v zvezi z lastnim telesom.
- Kako delujejo različni odnosi.
- Odločitve o svojem zasebnem življenju.

V **Španiji** imajo na voljo več možnosti v enostavnem jeziku.

Te so na voljo v bankah in pri **notarjih**.

Te spremembe pomagajo ljudem z intelektualno motnjo,
da se počutijo varnejše in spoštovane.

Vsi ti primeri kažejo, da lahko podprto odločanje deluje.

Deluje lahko tudi v vaši državi.

Kaj lahko storite

Če želite pomagati in podprto odločanje uresničiti

v vaši državi, izrazite svoje mnenje!

- Pogovorite se s prijatelji in družino o podprtem odločanju.
- Prosite za informacije, ki so enostavne za branje.
- Pridružite se skupini za samozagovorništvo.
- Delite svoje izkušnje in povejte, kaj vam pomeni podprto odločanje.
- Organizirajte delavnico ali dogodek in spregovorite o podprtem odločanju.
- Ugotovite, kaj počne vaša lokalna uprava, in jim povejte, da se morajo spremeniti zaradi vas in drugih.

Ko se ljudje z intelektualnimi motnjami in njihovi podporniki skupaj spregovorijo, jih vlade poslušajo.

Vaš glas je pomemben.

Pravica do odločanja pripada vam.

Skupaj lahko poskrbimo, da bo podprto odločanje postalo resničnost po vsej Evropi.

slovar

Svetovalec

Svetovalec je oseba, ki vam pomaga razumeti izbire.

Svetovalec vam lahko pojasni informacije in vam pomaga pri razmišljanju.

Svetovalec ne sme odločati namesto vas.

Sodišče

Sodišče je kraj, kjer se sprejemajo pravne odločitve.

Na sodišču dela sodnik.

Sodnik lahko odloča o pomembnih pravnih vprašanjih.

Svet Evropske unije

Svet Evropske unije je kraj, kjer se sestajajo nacionalni ministri iz držav Evropske unije.

Zberejo se, da sprejmejo zakone in razpravljajo o politiki v Evropski uniji.

Svet Evropske unije se imenuje tudi Svet ministrov.

Evropski komisar za enakost

Evropski komisar za enakost je vodilni v Evropski komisiji.

Evropska komisija pripravlja načrte in sprejema predpise za Evropsko unijo.

Komisar za enakost si prizadeva za zaščito pravic:

- invalidov.
- žensk.
- starejših oseb.
- oseb z različnimi spolnimi usmerjenostmi.
- ljudi z različnim poreklom.

Evropska strategija za invalide

Evropska strategija za invalide je načrt Evropske unije.

Načrt je namenjen zaščiti pravic invalidov.

Načrt zajema obdobje od leta 2021 do leta 2030.

Ko bo načrt v polovici izvajanja, bo Evropska komisija preverila,

- kaj je delovalo dobro
- kaj je še treba spremeniti
- kakšni novi ukrepi so potrebni.

Nato Evropska komisija spremeni načrt, da bi ga izboljšala.

To se imenuje vmesni pregled.

Evropski parlament

Evropski parlament je mesto, kjer se sprejemajo pomembne odločitve Evropske unije.

Na primer: zakoni.

Poslanci Evropskega parlamenta sprejemajo te odločitve

in zastopajo vse ljudi, ki živijo v Evropski uniji.

Vsaka pet let prebivalci Evropske unije glasujejo,

kdo iz njihove države bo postal poslanec Evropskega parlamenta.

Skrbnik

Skrbnik je oseba, ki lahko sprejema odločitve namesto tebe.

Skrbnik lahko odloča o:

- vašem denarju.
- vašem domu
- vašem zdravju.
- Pomembnih dokumentih.

Skrbništvo

Skrbništvo pomeni, da sodišče odloči, da lahko neka druga oseba sprejema odločitve namesto vas.

Ta oseba se imenuje skrbnik.

Institucije

Institucije so kraji, kjer živijo ljudje z intelektualnimi motnjami skupaj z drugimi ljudmi z intelektualno motnjo.

Živijo ločeno od drugih ljudi.

To imenujemo »segregacija«.

Včasih se to zgodi proti njihovi volji.

Ljudje, ki živijo v ustanovah, morajo upoštevati pravila ustanove in ne morejo sami odločati.

Pravna sposobnost

Pravna sposobnost pomeni, da vas zakon priznava kot osebo, ki se lahko odloča.

Na primer:

- Podpis pogodbe
- Odprtje bančnega računa
- Glasovanje
- Sprejemanje odločitev o svojem zdravju

Če vam zakon ne dovoljuje, da to počnete imate **omejeno** pravno sposobnost.

Notar

Notar je vrsta pravnika.

Notar vam lahko pomaga:

- pri podpisu pravnih dokumentov in pogodb
- potrditi veljavnost dokumentov
- Preverjanje dokumentov

Storitve

Podpora za osebe z intelektualno motnjo.

Namestniško odločanje

Nadomestno odločanje pomeni, da namesto vas odloča nekdo drug.

To se pogosto zgodi v okviru skrbništva.

Podprto odločanje

Podprto odločanje pomeni, da se odločate sami s podporo, ki jo potrebujete.

Podpora lahko pomeni:

- informacije, ki so enostavne za branje
- Pomoč pri razmišljanju o možnostih.
- Pomoč pri izražanju svojih želja.
- Pomoč pri sporočanju vaše odločitve.

Končna odločitev je še vedno vaša.

Published by:

Inclusion Europe

Coordinator:

Helena Lambsdorff

Easy-to-read editor:

Soufiane El Amrani

Design by:

Klara Graah

**Co-funded by
the European Union**

Inclusion Europe is co-funded by the European Union.
This publication reflects the views only of the author.
The European Union cannot be held responsible for any
use which may be made of the information contained therein.